

Pastorală la praznicul Învierii Domnului din anul mântuirii 2014

† GURIE,

prin harul lui Dumnezeu,
Episcop al Devei și al Hunedoarei,
Preacucernicului cler,
Preacuviosului cin monahal și
Dreptmăritorilor creștini:
Sfântă binecuvântare arhierescă din străvechea Cetate a Devei,
cu prilejul Sfintei Zile a Învierii!

*„Dacă nu vor asculta de Moise și de prooroci,
nu vor crede nici chiar dacă va învia cineva din morți!”*
(Luca 16, 31)

Confirmări tanatologice ale învierii noastre

Iubiți credincioși,

Învierea din morți a Mântuitorului Iisus Hristos ne încălzește inimile nouă, celor credincioși, pentru că simțim că noi înșine vom învia din morți și vom trăi veșnic, alături de toți cei dragi, în lumea de dincolo. *„Cât este de sfântă, cu adevărat, și cu totul prăznuită această noapte de mântuire și strălucită, mai înainte vestitoare fiind a Zilei celei Purtătoare de lumină, a învierii tuturor, noapte în care Lumina cea fără de ani, din mormânt, cu trupul tuturor a strălucit!”* (Stihira a 4-a a Cântării a 7-a din Canon).

Dar, de ce oare nu toți oamenii pot avea această certitudine interioară că viața este fără de sfârșit și că moartea este doar „poarta” de trecere într-un alt plan existențial? De ce nu se pot bucura toți de această perspectivă și de ce nu-și pot organiza toți viața conform acestei învățături a Bisericii? De ce unora li se pare puțin credibilă această dogmă a Bisericii? Răspunsul este acesta: pentru că ei sunt prea „împlântați” în immanent, în trecător, în pământesc, sunt prea confiscați de ceea ce este material și nu mai au vigilența de a urmări ceea ce este supranatural, dumnezeiesc, suprafiresc în existența noastră. Ei nu-L pot simți pe Dumnezeu pentru că nu au depus eforturi în direcția aceasta.

Mulți dintre ei se încred doar în ceea ce este „științific”, argumentat rațional, dovedit pe calea minții, prin exersare cerebrală. Ce ne spun însă ultimele investigații științifice despre „înviere”, despre revenirea sufletului în trup, despre „desomatizare” și „reînsuflețire”? Despre aceste noi poziționări ale științei aș dori să ne oprim în cuvântul pastoral din această noapte a Învierii, întrucât ele confirmă întru totul viziunea creștină despre moarte, despre înviere, despre viața de dincolo, despre eternitatea trăită cu Dumnezeu în alt plan existențial!

Iubiți frați și surori,

Știința care se ocupă cu moartea se numește „tanatologie”. Ea are ramuri în Teologie, Medicină, Microbiologie, Fiziologie etc. Medicina are cel mai greu cuvânt de spus, ei îi revine dreptul de a pune sentința finală, ea trebuie să constate „când” un om a murit și „dacă” a murit. După ce medicul face această constatare și trece un anumit număr de ore de la deces, ore care confirmă sentința lui finală, este extrem de derutant să constate – în cazuri, e adevărat, mai rare – că omul revine la viață. Atunci, medicina face un pas înapoi și spune: a fost... „moarte clinică”. Adică, deși toate funcțiunile organismului au încetat, el a fost cu adevărat mort din punct de vedere medical; ceva inexplicabil a făcut ca pacientul să își revină la viață. Există nenumărate astfel de cazuri, multe dintre ele inventariate și analizate în diferite cărți, în studii științifice și în articole. În lumea noastră, bisericească, circulă volumul, sugestiv intitulat, *Oameni care au înviat din morți* (Cornel și Roxana Dragoș, Editura Egumenița, 2008). Ce ne povestesc oare acești oameni? Ce au văzut? Ce au experimentat? Cât de mult i-a schimbat pe ei această experiență? La ce le-a folosit această experiență de călătorie dincolo de moarte? Cu ce ne putem noi folosi din relatările lor?

Dreptmăritori creștini,

Toți acești oameni mărturisesc, la revenirea în trup, **șocul pe care l-au avut: după ce au murit**, le-a trebuit ceva timp să își dea seama că au murit, adică, cei dimprejurul lor le-au proclamat moartea, iar ei s-au opus, zicând: „*Nu, nu am murit, ci sunt chiar bine!*”. Dar abia mai apoi și-au dat seama că cei din jur nu îi mai băgau în seamă, adică îi ignorau, se comportau ca și când au murit și sunt inconștienți. Dar ei erau perfect conștienți de ceea ce se întâmpla, vedeau și ascultau tot ceea ce se întâmpla, dar nu mai puteau interveni în lumea „celor vii” (adică în lumea noastră).

Al doilea lucru deosebit care îi marca profund pe toți cei trecuți dincolo era faptul că puteau **călători prin materie fără opreliști**, treceau prin ziduri, prin uși închise, chiar prin trupurile celor vii, și aceasta cu maximă lejeritate. Și se deplasau cu viteza gândului; cum doreau să fie într-un loc, pe loc ajungeau acolo. Beneficiau de o maximă mobilitate. Constatau acum, cu stupeoare, că trupul de care au fost legați în viața pământească fusese o piedică, nu un ajutor. Aceste mărturii ne amintesc de afirmațiile din Sfintele Evanghelii că Mântuitorul Însuși „trecea prin ușile încuiate”, avea deci un trup spiritualizat, pnevmatizat.

Al treilea lucru deosebit de marcant era **starea emoțională de după moarte**: o bucurie imensă, vecină cu extazul, o baie de fericire, de iubire, o încântare colosală pentru intrarea într-o altă lume, conștiința că începe o viață nouă, transfiguratoare, copleșitoare. O Ființă de Iubire domnea în această nouă lume, Ființă Care iubea necondiționat, revărsând pretutindeni niște energii binefăcătoare. Totul era atât de frumos, încât nu te mai săturai. E adevărat, o parte dintre oameni au o mărturie înfiorătoare, inversă: au avut o experiență traumatică, au văzut iadul. Dar nu vom insista acum asupra acestor experiențe.

Toți cei care au revenit la viața în trup mai mărturisesc și de existența unei **foarte exigente evaluări a vieții lor**, realizată printr-o întrebare pusă foarte ferm din exterior, de genul: „*Ce ai făcut cu viața ta?*” sau „*Cât de mult ai iubit pe pământ?*”. Apoi, în mod fulgerător, li se aduce la cunoștință că trebuie să se întoarcă pe pământ și – cu sau fără acordul lor explicit – sunt readuși lângă trup, intrând din nou în acesta, deși experiența nu este confortabilă și este percepută ca limitativă. Așa revin la viață și povestesc ce au trăit dincolo. Uneori sunt crezuți, alteori sunt luați în râs, ridiculizați, și atunci încetează să mai facă publică experiența lor. Dar rămân

schimbați definitiv, până la moarte: trăiesc doar în iubire, fără a face rău nimănui, convinși că în spatele cuvântului „iubire” se ascund lucrurile cele mai prețioase de pe acest pământ.

Iubiți fii întru Hristos,

Cu ce ne putem folosi noi de mărturiile lor? Unii medici necredincioși au încercat să le conteste, spunând că pot fi experiențe iluzorii create în creier de anumite substanțe anesteziante, injectate în timpul tratamentului din faza terminală a vieții. Dar atunci, cei declarați morți, de unde aveau informații despre ceea ce s-a întâmplat în jurul trupului lor, despre ceea ce au discutat rudeniile lor situate la distanță mare de ei, despre fapte și vorbe petrecute și spuse cu mult după ce ei deja au fost declarați „morți”? Totul demonstrează că ei erau vii, perfect conștienți, dar invizibili prin ochii noștri trupești, imperceptibili cu simțurile noastre corporale.

Cercetările în domeniul tanatologiei medicale au început prin anii 70 ai secolului trecut (arhicunoscut este doctorul Raymond Moody), dar acum au atins apogeul și s-au tras concluziile. Convingerile finale ale cercetătorilor sunt că există o formă de existență conștientă a noastră după moartea trupului: **creierul nu secretă gândirea, precum ficatul secretă bila** (cum credeau biologii de peste un secol), ci el este doar o interfață, el doar o preia, o receptează de la altă entitate, pe care creștinismul o numește „suflet”. Este la fel cum televizorul nu produce un program sau o emisiune, ci doar o preia, o receptează, ea fiind realizată altundeva. Să nu supraevaluăm creierul, să nu credităm excesiv materia, să nu confundăm lucrurile. Iată de ce este atât de importantă formarea duhovnicească, adeziunea noastră interioară la adevăratele valori. „*Puterea iadului ai zdrobit și ai înviat ca un biruitor, Hristoase, Dumnezeule!*” – constată Conducătorul Învierii.

Corneliu Deneșan, poet închis în temnițele comuniste pentru convingerile lui creștine, în poezia *Craniul*, parcurge un traseu fulger spre esența înțelepciunii. El relatează, în versuri, ce stări emoționale l-au cuprins când a dezgropat, la porunca autorităților închisorii, șapte morți, pentru a îngropa acolo alți deținuți, decedați recent: „*Era o zi cu arșiță de vară, / Pe malul gropii, oase gălbejite / erau zvârlite, rând pe rând, afară / Și tidvele de târnăcop lovite. // Creștea mereu grămada aruncată / din șanțul de la colțul închisorii, / de sub pământ, de sub închisa soartă, / De mult cei șapte nu văzură zorii. // Priveam la craniul ce-l țineam în mână: / **Acolo unde creierul gândea / Era pământ, cu găuri mici de râmă.** / Îl scormoneam și-ncet se desprindea. // Ce ochi umplut-au găurile goale / Și câte lacrimi pe fața ștearsă n-au curs și, poate, buze senzuale, / Ce-au sărutat vreo frunte de mireasă!? // Ce boală l-a lovit sau, poate, fierul? / Și cine i-a făcut îngropăciunea? / Priveam cu fruntea-ngândurată cerul... / **Văzui atunci, din plin, deșertăciunea** // Și mă gândeam, cândva, cum și pe mine, / Găsindu-mă-n bucăți făr-de valoare, / Mă va zvârli, distrat, un oarecine / Și nu-și va pune nicio întrebare...”*

„*Și nu-și va pune nicio întrebare...*”. Ecoul acestor cuvinte ar trebui să răsună în inima noastră. Noi să ne punem întrebări, să cunoaștem răspunsurile pe care ni le dă creștinismul, să știm culege din jur tot ceea ce ne poate consolida credința și ne poate lumina viitorul. Și, mai ales, să învățăm astăzi, în ziua măreață a Praznicului Învierii, **să nu ne temem de moarte, ci să ne pregătim riguros pentru ea**, prin iubire. Să facem din iubire legea vieții noastre. Să luăm în serios mărturiile oamenilor care s-au întors de dincolo. „*Că iată, a venit prin Cruce bucurie la toată lumea! Că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat!*” – ne spune prima stihiră a Ceasurilor Paștilor.

Iubiți credincioși,

Spunea Pascal: „*Am o mie de argumente pentru cel dispus să creadă în Dumnezeu, dar nu am nici unul pentru cel care a luat decizia să nu creadă!*”. Deci, **înaintea raționalului stă o decizie emoțională**. Raționalul este ambivalent: el urmează emoționalul. Toate cercetările din tanatologie și toate mărturiile celor reveniți la viață din moarte pot fortifica **convingerea noastră creștină că viața continuă și după moartea trupului**. „Iar după moarte, vine Judecata!” – ne spune Biserica. Să spunem și noi invocația din Condacul Învierii: „*Hristoase, Cel ce dai celor căzuți ridicare*”, ridică-ne la această înălțime a cugetării.

Ne bucură pe noi aceste concluzii științifice sau ne întristează? Depinde de nivelul duhovnicesc al fiecăruia. Dacă avem o viață departe de Dumnezeu, orice confirmare a vieții eterne ne îngrozește, căci intuim că iubirea Lui de dincolo de moarte ne poate arde, ne poate pârlji, ne poate consuma, în loc să ne ferească, să ne îmbucure. Dacă deja suntem porniți pe cărarea Bisericii și suntem integrați în viața sacramentală a Bisericii, atunci aceste confirmări ne încurajează, ne fortifică pe drumul pe care deja am pornit, ne impulsionează în traseul nostru spre Dumnezeu. Doar atunci este valabilă și pentru noi constatarea liturgică: „*Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase, astăzi mă ridic, împreună cu Tine, Cel ce ai înviat!*”.

Trăim într-o lumea a informației, a mass-mediei, a televizorului. **Știm noi selecta, din tot ceea ce ni se perindă înaintea ochilor, lucrurile cu adevărat folositoare, ziditoare de suflet?** Avem noi statutul albinei care culege polenul sau ne asemănăm mai mult cu musca, ce are predilecție pentru murdărie? Vom da noi un răspuns liniștitor pentru propriul suflet la întrebarea care ni se va pune: „*Ce ai făcut cu viața ta?*” sau „*Cât de mult ai iubit pe pământ?*”.

Iubiți fii sufletești,

În încheiere, în calitate de arhipăstor, cu drag vă invit să trăiți în lumină și în iubire, să vă iertați dușmanii, precum ne cere Mântuitorul, să vă cultivați viața duhovnicească, să vă imunizați interior împotriva tuturor „știrilor” care otrăvesc lăuntric, să vă fortificați întru discernământ, să culegeți nectar cu mult folos, să vă zidiți viața interioară și să creșteți în dragostea de Dumnezeu și de semenii, precum ne invită Mântuitorul cel Înviat din morți. Să vă consolidați în convingerea că după moarte urmează adevărata viață, în care vom gusta fericirea sau nefericirea, în funcție de ceea ce merităm. Să ne bucurăm deci împreună în aceste zile de praznic al Învierii Mântuitorului, garanția propriei noastre Învieri. Amin!

Hristos a înviat!

**Vă spune al vostru arhipăstor
și de tot-binele doritor,**

**† GURIE,
Episcopul Devei și al Hunedoarei**